

Izreče obžaljevanje nad nazori učnega ministra gledé na učni jezik v ljudskih šolah na Koroškem. Ker se ne da misliti ni omika, ni napredek ne v veri, ne v posvetnih, zlasti tudi ne v gospodarstvenih stvaréh, brez poduka v maternem jeziku v ljudskih šolah, zato pričakuje se od slovenskih poslancev, da porabljajo svoj upliv, naj celi konservativni klub smatra to vprašanje za svoje in naj ukrene vse potrebno, da se varuje materni jezik v ljudskih šolah, kakor pri vseh družih narodih na celem svetu, tudi pri Slovencih“.

Mi doslej slov. poslancem nismo dajali nasvetov, nismo od njih terjali, da vstopijo v klub konservativcev, ali tudi grajali jih nismo zato. Še celo molčali smo, da-si nam je težko bilo pri srei, ko so jeli nekateri moške v Ljubljani in v Trstu, kakor po naročilu, pritiskati na naše poslance, naj bi izstopili iz „kluba konservativcev“, češ, da se v njem jim vežejo roke in jeziki.

Zakaj se nismo mi še pridružili? Odgovor je lahek in je le-ta: Naši poslanci so volilcev zaupni moške in mi bi pristopili meje, ki jih ima časnikarstvo, ko bi jih silili na kaj, kar še oni niso izpoznali za potrebo. Doslej pa še oni take niso izpoznali in tudi njih volilci niso izrekli nikjer, da bi ne bili zadovoljni s poslanci, zato nismo imeli mi uzroka izreči se zoper delovanje gg. poslancev. Da je bilo pa njih delovanje dobro, v pravem pomenu modro, to dokazuje ravno sedanji čas, v resnici — čas od ložbe.

Načrt postave, ki vredi in pospešuje kmetijske in gozdarske koristi na Štajarskem.

(Konec.)

Pri vsem tem pa se je poskrbelo, da bode na vsak način mogoče ljudstvu izreči svoje misli in svoje želje, kajti tako v zboru okr. kmetijske skupine, kakor v okr. kmetijski komisiji in enako v zboru odposlancev, v dežel-nem kmetijskem svetu in v stalnem prisvetu je večina vselej na strani teh, katere voli ljudstvo. Da je namen nove postave, naj se nika-kor ne kruši ljudstvu priložnost dejanski in uplivno vdeleževati se vseh posvetovanj v kme-tijskih rečéh, to se vidi iz tega, da se napravi čisto posebej nov „stalni prisvet“ pri dež. od-boru in sicer za to, da presodi tiste uredbe in rešitve, ki jih hoče dež. odbor izdati v dežel-nih kmetijskih zadevah ter da dobivajo udje dež. kmetijskega sveta, ki niso doma v Gradci, stroške za potovanje in 5 gld. za vsaki dan, o katerem je kaka seja; da imajo udje okr. kme-tijske komisije pravico, naj se jim povrnejo stroški, ki jim jih nalagajo posli v njihovih opravkih, iz okr. premoženja in da o volitvi udov v zbor odposlancev niso zavezani na to, da izvolijo odposlance izmed sebe.

To so pač take obrambe, ki dopustijo vsa-kateremu, da voli sposobne moške in na drugi strani morejo tudi malo premožni prevzeti kako izvolitev. To je nekaj, na kar se gleda pri vo-litvi osrednjega odbora za voljo tega, ker ne dobijo doslej njegovi udje nobene odškodnine in vsakdo ne more in tudi noče tacih stroškov iz svojega žepa plačati vsako leto — stroškov, ki se jih človek ne more izogniti pri tolikrat-nem potovanju v Gradec in pri tamošnjem prenočevanju.

Ne sme se pregledati tudi to gledé na uspešni razvoj delovanja, da bode mogoče, ke-dar se bode v dež. zboru razpravljalo o stroš-kih za dež. kmetijski svet, spraviti v razgovor potrebe posameznih okrajev. S tem bode dež. zbor izpoznal potrebe kmetijstva ter lahko ne samo v poprečnih zneskih, ki ne zadostujejo, ampak v takih svotah določil podpore, ki kaj izdajo in so za kmetijstvo potreba.

V tem, da je osrednji odbor vse te reči dobro prevdaryl, dobil je prepričanje, da bi ta novi zavod, stoječ na širnej in zdravej podlagi, s tacim prostim delovanjem najlažje skrbel za potrebe kmetijskega in gozdarskega napredka, v veliko večji meri, kakor doslej c. kr. kme-tijska družba ali kaka druga zasebna naprava. Osrednji odbor pa je tudi izprevidel, da bi ne bilo niti modro niti potrebno, ko bi še poleg tacega zavoda, kakor bode nov dež. kmetijski svet, ostala doslenja c. kr. kmetijska družba, saj bi bilo na večjo korist celi deželi in sploh bolje, ako si vsi ti moške, katerim je za napre-dek kmetijstva, sežejo v roke ter z zjedinje-nimi močmi delajo na vzboljševanje kmetijstva.

Vsled tega misli osrednji odbor zboru, ki se snide hitro, po bližnjem rednem zboru, pred-ložiti ta-le nasvet: naj se razide c. kr. kme-tijska družba štajarska tedaj, ako se sklene deželna postava, ki meri na ta ali enak način vzboljšati kmetijstvo in gozdarstvo in dobi Najvišje potr-jenje, iz proste volje za vselej.

V Gradci, oktobra meseca 1891.

Osrednji odbor c. kr. kmetijske družbe štajarske.

Predsednik:

Maks baron Washington.

Generalni tajnik:

ces. svetovalec Fridrik Müller.

Gospodarske stvari.

Sirovo maslo.

Skrbna gospodinja obrača vse, kar se da, pri domačiji dobro in čem bolje to zna, tem lažje shaja in marsikaj plača, kar je pri hiši potrebno, ona, ne da ji je treba vselej možu priti po denarja. Tak pripomoček pa je in sicer